

Vianočná príloha

Sobrančan č. 4/2009

grafický dizajn:
www.mediagroup.sk

 Media
Group

VÁŽENÍ SPOLUOBČANIA,

keď prichádzajú chladné rána, sychravé dni a skoré večery, je to neklamný znak neskorej jesene. Áno, december nás núti vybrať zo šatníka čiapky, rukavice i šály a pomôcť si takto kúskom tepla. Hýrivé farby čarokrásnej jesene sa strácajú a čo nevidieť stratia sa pod belostným páperím snehových vločiek. Nastáva čas najchladnejších mesiacov roka, ale aj čas zimných radovánok, čas najkrajších sviatkov roka a napokon čas hodnotenia sľubov a predsavzatí.

Posledné dni novembra a počas decembra oplývajú magickým čarom tradícií a zvykov. Sú to obyčaje ľudí, ktoré vytvárajú zvláštnu atmosféru, na ktorú sa tešíme všetci po celý rok. Ktoré sú to? - Obdobie očakávania príchodu Spasiteľa na svet je adventom. My, dospelí, si v tomto čase uvedomujeme viac než inokedy silu pôstu a dobrých skutkov. Detičky sa tešia na adventné kalendáre, ktoré ich potešia sladkosťou a prispievajú k lepšiemu správaniu sa, aby darčeky, o ktoré prosili v liste Ježiškovi, naozaj dostali.

Na sviatok sv. Barbory 4. decembra dávajú starostlivé žienky do vázy konáriky z čerešne a tie im do Vianoc pekne rozkvitnú. Je to krásna symbolika živej prírody.

Od 3. storočia sa traduje aj sviatok sv. Mikuláša 6. decembra. Tento obdarúval chudobných darčekmi. Preto aj v našich rodinách sa v tento deň obdarujeme ovocím, či sladkosťami.

Moja stará mama vždy hovorila, že do Lucie musí byť v dome všetko upratané. To preto, že Lucia - 13. decembra bola symbolom čistoty. V prevažnej väčšine domácností sa veľké upratovanie stíha naozaj do tohto termínu. Potom už nasledujú samotné vianočné prípravy. Vianoce získali mnoho prívlastkov - sviatky mieru, pokoja, rodiny, tolerancie, pohody, radosti a Božej milosti. Súčasný konzumný život - nákupy, zhon, reklamy a nervozita - sú však dôkazom toho, že si sami šliapeme po hodnotách, ktoré sú pre nás - ľudí - najvzácnejšie.

Mali by sme sa trochu viac upriamiť na duchovné hodnoty. Nič nie je vzácnejšie, ako keď si celá rodina v zdraví zasadne k štedrej večeri a všetci vedia, že ich spája to, čo sa kúpiť nedá - ľudská láska.

Jagavé hviezdičky nám rozžiaria očka, hviezdy na oblohe nás strážia a ochraňujú. Áno, každému z nás patrí jedna z nich. V tej chvíli si určite s láskou spomíname na tých, ktorých by sme tu ešte chceli mať - našich blízkych. Venujme im v tento čas milú spomienku a vďačnosť za to, že nám darovali život a vychovali nás. Veď tú lásku my dnes opätujeme svojim deťom. Je to nádherný ľudský dar, ktorý nikde nekúpite a preto si ho treba vážiť nad všetky dary sveta.

Myslím si úprimne, že sila vianočných piesní bohato naplní naše vnútro. Keď počuje svet i naše Sobrance znieť Tichú noc, je akoby ozvenou nebeskej hudby. Prináša hlboký pokoj do našich srdc, ktorý nám vo všedné pracovné dni roka tak veľmi chýba.

Vianoce sa spájajú aj s anjelmi. Sú našimi strážcami, chránia nás a vystrhávajú pred zlom, pomáhajú v ťažkých chvíľach. Sú zosobnením dobra a milosrdenstva, ktoré nosí v sebe každý z nás. Práve preto sú Vianoce tou správnou chvíľou, aby to človek v sebe objavil a precítil. Nech teda počas Vianoc anjelská hudba všetkým Vám, Sobrančania, zaznieva. Nech Vám dodá pokoj a vnútornú silu, hodne ľudskej lásky.

Želám Vám z úprimného srdca pokojné Vianoce, plné Božieho požehnanie. Nech bilancia Vašich tohtoročných sľubov bude úspešná a prinesie Vám radosť, že ste 365 dní neprežili nazmar.

Každý deň nového kalendárneho roka nech je pre Vás všetkých naplnený zdravím, šťastím, láskou, rodinnou pohodou a optimizmom.

Primátor mesta

SKÔR, AKO ZAZNIE TICHÁ NOC...

Zo všetkých strán sa na nás valí nespočetné množstvo reklám, ktoré nám vysvetľujú a navigujú nás, ako prežiť tie „najpohodovejšie sviatky“. Upozorňujú nás na to, čoho sa máme vyvarovať aj načo nemáme v žiadnom prípade zabudnúť. Určite si každý rok opakujeme, že Vianoce sú sviatky pokoja a radosti a nezabudneme si pripomenúť, že nezáleží na veciach hmotných, ale práve na tých nehmotných. Ale aj tak dva dni pred Vianocami podľahneme panike, že sme zabudli kúpiť niečo dôležité, že sme nekúpili taký darček, ako sme si predstavovali. A keď si konečne sadneme k slávnostne prestretému stolu a pozrieme sa vôkol seba na rozsvietený vianočný stromček, rozsvietené oči tých, ktorí sedia s nami pri stole, zrazu sú všetky naše obavy preč. Ostáva v nás iba túžba prežiť tie najkrajšie sviatky pokoja a radosti s tými, ktorých milujeme. Nie vždy je nám dovolené byť s nimi, a preto každý okamih by mal byť jedinečný a výnimočný. Vianočný čas by mal byť tým časom, keď sa máme prestať obávať o seba a svoje city. Skúsme byť úprimní k tým, ktorých ľúbime a majú v našom živote dôležité miesto. Skúsme im povedať, čo pre nás znamenajú, aj za cenu, že odhalíme svoje vnútro a budeme sa cítiť zraniteľní. Zrazu zistíme, že sme sa zabudli ráno usmiať, povedať „ľúbim ťa...“, alebo „prepáč mi to...“, zabudli sme povedať „chýbaš mi, keď nie si pri mne“, zabudli sme na úplne „obyčajné“ veci, ktoré v každodennom kolotoči zanikajú. Ale keď ich nemáme, zistíme, že nechceme drahé dary, že nepotrebujeme vyzdobený dom. Zrazu akoby sme nepotrebovali všetky tie „dôležité veci“ a jediné, po čom prahne naša duša, je úsmev, pochopenie, vypočutie, odpustenie... Zistenie, že potrebujeme lásku nás možno neprekvapí, ale určite nás prekvapí to, že sme na ňu zabudli. Láska je čosi, čo všetci potrebujeme. Potrebujeme ju, lebo naša duša sa ňou sýti. Potrebujeme ju, lebo bez nej sa stávame slabými a chabými. Bez lásky naša sebaúcta klesá. Bez nej naša odvaha upadá. Bez lásky už nevieme s dôverou hľadiť na svet. Obraciame sa do seba a pomaly sa ničíme. S láskou sme tvoriví. S ňou neúnavne postupujeme. Iba s ňou sa môžeme obetovať pre druhých. Iba s láskou môžeme dokázať aj nemožné. Len s ňou môže byť svet krajší. Iba s láskou môžeme prežiť čarokrásne Vianoce.

Vianočný čas je časom splnených želaní. Čo keď práve vaše vyznanie zmení niekomu život, poteší, pomôže pochopiť a možno vaše vyznanie dodá niekomu odvalu žiť. Povedzme si, že dnes je nám to dovolené povedať, tak to povedzme. A neodkladajme to na potom... Nenechajme našich blízkych samých, nenechajme ich v neistote. Premeňme vianočný čas strávený s nimi na chvíle plné pohody, pokoja a chvíle plné „obyčajnej ľudskej lásky“ a určite to budú nezabudnuteľné Vianoce. Máme radi Vianoce, možno kvôli vianočnému stromčeku, darčekom, možno kvôli pocitu, že nie sme sami, možno práve na Vianoce nie sme sami, alebo očakávame rok čo rok, že práve ďalšie Vianoce budú tie pravé. Vieme hovoriť, že je to kvôli deťom, ktoré majú oči rozžiarené od radosti. Alebo je to tým, že práve vianočný čas je ten, keď sa všetci môžeme aspoň na chvíľu ocitnúť v detskom svete a snívať o nemožnom. Možno veríme, alebo čakáme, že nám niekto splní práve náš tajný sen a my na chvíľu ostaneme v absolútnom šťastí. Očakávame, že práve teraz nebudeme sami a zostane to tak navždy, alebo

sme zavretí do svojej vnútornej samoty a vianočný čas je pre nás vzácny tým, že aspoň na chvíľu zabúdame na svoju ostražitosť. Máme radi Vianoce, určite aj preto, lebo sú to sviatky s neopakovateľnou šťastnou atmosférou. Šťastie si nosíme v sebe, stále so sebou a je len na nás, kedy ten čarovný balíček rozbalíme a budeme myslieť nie na seba, ale na svojich blízkych. Človek neraz stojí na rozhraní a nevie, čo ďalej. Jediné, čo nás

v takých chvíľach môže zachrániť, je láska. Niektorí jej hovoria „obyčajná“, ja si však myslím, že je to zázrak, ktorý sme dostali od Boha, aby sme boli bližšie k nemu, bližšie k jeho podstate, aby sme nezabudli, že život je nádherný a ponúka nám nádhernú šancu malých aj veľkých začiatkov, pretože každé ráno je malé narodenie, každý deň je malý život a každý večer je ako malý koniec. Aj keď niekedy spadneme, aj keď sa potkneme, aj keď sa pomýlime, to všetko je dovolené, pretože nezáleží na tom, ako dlho sme uviazli s vedomím svojich nedostatkov. Keď vchádzame do tmavej izby a zažneme svetlo, nezáleží na tom, či v izbe bola tma deň, týždeň alebo tisíc rokov – zapálili sme svetlo s ono svieti. Len čo sa dotkneme svojej schopnosti ľúbiť a byť šťastní, svetlo zostane zažaté...
- mKa -

ŽIACI A UČITELIA ZÁKLADNEJ
UMELECKEJ ŠKOLY V SOBRANCIACH VÁS
POZÝVAJÚ NA
VIANOČNÝ KONCERT
„ČAROVNÉ VIANOCE“
27. DECEMBRA 2009 (NEDEĽA)
O 16. HOD.
V GRÉCKOKATOLÍCKOM CHRÁME
SV. SEDMOPOČETNÍKOV V SOBRANCIACH

**„Vianoce sú tam, kde nikto neplače. Vianoce sú tam, kde voňajú koláče.
Vianoce sú s tými, ktorých ľúbime, i s tými, na ktorých myslíme...“
Nech Vám Vianoce prinesú radosť, šťastie a pokoj a nový rok 2010
nech Vám nadelí veľa zdravia, šťastia, lásky a pracovných úspechov!**

To všetkým ľuďom dobrej vôle želá Redakčná rada Sobrančana

NA VIĽIJU NAŠČE RANO!

Na viľiju našče rano!

Na viľiju našče rano
mac volaľi: Stavac!
Obľikaj še a pošatuj,
kec chceš is vinčovac.

***

Po chižoch še už švicilo,
ženi zamišľi
a cesto žebi vikislo
s perinou prikriľi.

Chlopi oheň roskladaľi
na dvore u pecu
ňevesti u zadňej chiži
bili cesto hñecu.

U prikľece škripja mľiňki
na mak, na orechi,
cuker baba odmeruje
ľem podľa varechi.

Baba znaju už odoka,
keľo treba cukru.
ňevesti dumaju inšak,
no slovkom ñemukňu,

choč bi može krucaňiki
ľepši nakrucil'i,
ta aj tak bi švekre s babou
ñeulahodzil'i,

bo ñetreba žadnu zvadu
rovno na viľiju.
Šak aj voňi taki budu,
ľem naj še dožiju.

No a prave u tim zhoňe
chlopci vinčovaľi.
Domaci za vinčovačku
každому čoš daľi.

Aľe jednak ñedavaľi.
Chudobňejšim malo.
Tedi me toto boľelo.
Aľe už še stalo.

Veckam doma na divaňe
rozkladav drobňaki
a mi še pred každım chvaľiv:
Ni, jakim bohati!

***

A maľi me aj sušedu,
co še bars zloscila,
kedz ju šče pred vinčovačmi
žena navščivila,

bo ušadzi pokušeňe
a na šicko strehňe
a kec prach prekroči žena,
ta jej dzivka zľehňe.

Aj naša mac tam zabehľi.
Coš še chceľi radzic,
no od dzverov jich vihñala,
mušeli še vracic.

Ta vecka me tam poslaľi,
jagbač ľem ic siňe
a zavinčuj jak še patri,
bo od zlosci zhiňe.

Pametam še, jagbi dňeška.
Už z peca vibrala
a šče uše vinčovača
žadnoho ñemala.

Dňeškaľ, kec na toto dumam,
tak bim še zradovav,
že kebi še tot dzeň vraciv,
až bim poskakovav.

ROMENGERI KARAČOŇA

Vinčinav, vinčinav a di bachtaľi Kaarčoňa
dodživdil'av že te avas bachtaľi a sastle
a barvale, kaj sako berš aukapes
te džas savore roma jeketane.

Vinčuju, vinčuju, že sce še ščešľivo
Kračuna dožil'i,
bi sce bul'i zdravi a bohato žil'i,
bi sce še každy rok dovedna strital'i
a z caloho šerca lasku vinčovaľi.

Romove cez Kračun šumňe vinčovaľi
a na svojich hušľov tak koľedku hraľi,
že až gu jasľičkom še priňis jich
dvojhlas:

- the stromos rovelas   aj strom plakav
- mešačkos rovelas   mešačok plakav
- Božičkos rovelas   Ježíško plakav

- More osva čordonamojo   slizi padaľi
- oilo mange pukilnos   šerco mi pukalo.

- Auke mande čaravles   Poj gu mňe, muj zlati
- edaj man laskinlas. mac me pohlaskala

- O kamibe baril'a.   Laska rozkvitala

BILI KOŇIK

Pod stromikos darunkos
(Darunok pod stromik)

Kec mi buv maľeňki,
ľubiv še mi koňik.
ňigdam ho ñedostav
na Kračun pod stromik.

Jag mi buv vojakom,
ta raz še mi šňilo,
že na svati večar
sluňičko švicilo.

Prišlo pod oblačok,
džmurkalo na dzeci
a jeden zlati luč
na stromik viľeciv.

ňemal'i me švički,
ta rozšviciv stromik.
Popatru pod űoho
a tam bili koňik.

Buv mocno prekrasni
a mňe bulo milo.
Dachto ñič ñedostav,
mňe še choľem šňilo.

**MESTO SOBRANCE A MESTSKÉ
KULTÚRNE STREDISKO SOBRANCE
VÁS POZÝVAJÚ NA**

SILVESTROVSKÚ NOC

**SO ZAČIATKOM O 23. HOD.
NA NÁMESTÍ SLOBODY PRI MSKS**

PROGRAM:

- NAJ... HITY 2009
- VELKOPLOŠNÉ PREMIETANIE
- SILVESTROVSKÉHO PROGRAMU
  - VATRA
  - OHŇOSTROJ
- PRIVÍTANIE NOVÉHO ROKU
PRIMÁTOROM MESTA SOBRANCE